

Jóhan í Hoyvík gjørdi løgmann til ein raskan línumann

Kaj Leo Holm Johannesen var tilsamans seks ár á sjónum, og tað var eina góðveðursnátt í Kyrrahavinum, at hann gjørdi av, at hansara lívsstarv ikki skuldi vera á sjónum. - Tað var mánalýsi hesa náttina. Eg stóð og hugdi niður í sjókortið og hugsaði, at nú hevði eg gjørt mær nakrar royndir á sjónum, men at sjógvurin fór ikki at gerast mítt lív, sigur hann

Vilmund Jacobsen

Tað verður mangan sagt, at hevur tú ikki verið til skips, hevur tú heldur ikki gingið í lívsins skúla.

At fiski-og sjóvinna í Føroyum hevur verið mett sum lívsins skúli, er ivaleyst tann týðningur, sum vinnan gjøgnum langar tíðir hevur havt í okkara samfelag.

Tað eru politikararnir, sum skapa karmarnar um vinnuna, og tí hevur tað eisini verið mett sum ein dygd, at tey, sum skulu skapa hesar karmar, av royndum vita, hvørjir tøvrvirnin og trupulleikarnir eru.

Ungur til skips

Sosialurin hevur skift orð við løgmann, Kaj Leo Holm Johannesen, har hann í stuttum greiðir frá síni tíð sum dekkari við Váðasteini, stýrimaður hjá Mæersk og farmaskipinum Herborg, sølumaður hjá Føroya Fiskasølu, virkisleiðari á Kósini í Klaksvík og sameigari av útflutningsfyrirkuni Farex.

Kaj Leo er føddur hin 28. august í 1964.

- Eg fór fyrstu ferð til skips sum 13 ára gamal við farmaskipinum Star River. Pápabeiggi mín, Rasmus Johannesen, førði skipið, og eg slapp við sum dekkari í summarfrítíðini millum 6. og 7. flokk. Vit fóru yvir til Íslands við fiskamjøli. Í Íslandi sigldu vit millum býir, og eg haldi, at hesin túrurin vardi einar trýggjar vikur ella so.

Løgmaður sigur, at hann fekk sjóverk, tá teir høvdu loyst, og hann hevði sjóverk í einar tveir dagar ella so. Hóast hetta var um summarið,

var veðrið vánaligt, tá Star River loysti í Miðvági.

- Fyrstu náttina reyk pakningurin í kúgvaeyganum í mínum kamari, og strálan av sjógvi stóð inn á dúrkið. Hetta var tó eingin trupulleiki, men var eitt vátt upplivsi hesa fyrstu náttina. Vit bankaðu rust og gjørdur alt tað vanliga, sum hoyrir dekkaraarbeiðnum til umborð á einum farmaskipi.

Kaj Leo sigur, at hann fór rættiliga motiveraður umborð á Star River, men hann ásannar, at motivatióin var ikki eins stór, tá hesin túrurin var lokin.

Saman við Jóhan í Hoyvík

Tá summarfrítíðin var liðug, og Kaj Leo hevði gjørt sær sínar fyrstu royndir á skipsdekki, fór hann aftur í skúla at gera seg lidnan við 7. flokk.

- Summarið eftir fór eg sum 14 ára gamal veruliga til skips. Hetta var við línuskipinum Váðasteini við Jóhan í Hoyvík sum skipara, og minnst eg rætt, loystu vit í Føroyum hin 20. juni í 1979. Jóhan visti nógvar søgur at siga, og hann lærði meg nógv. Hann fortaldi mær eisini frá hendingini, tá teir í krígstíð flýddu úr Danmark við Hoyvík. Eg minnst hann sum ein skilagóðan og rættvísan mann, sum hevði góða disiplin umborð.

Kaj Leo minnst fyrstu róðurvaktina á veg vestur um hav ávegis til Labrador á svartkalvaveiði við Váðasteini.

- Tá hevði Jóhan ikki sjálvstýrara umborð á Váðasteini, men ein stýri-

pinn. Eg var ikki vanur at stýra á henda hátt, og tí eydnaðist mær heldur ikki alla tíðina at halda kósina nóg væl. Tá bað Jóhan meg stilla meg við róðrið sum var miðskips á brúnni og stýra manuelt eina løtu. Hann helt, at skipið fór at brúka ov nógva olju, um ov stór sveiggj vóru í stýringini. Eg vandi meg tó skjótt við at brúka stýripinnin at stýra við. Vit høvdu vánaligt veður yvir til St. John's í Labrador, og eg haldi, at vit sigldu í eini 15 samdøgur, harav eg hevði sjóverk teir fyrstu dagarnar á túrinum.

Sum 7-8 ára gamal smádrongur byrjaði Kaj Leo at egna hjá útróðrarbátum á Bacalao, og tí dugdi hann rímliga væl at egna, tá hann liðugur við barnaskúlan fór umborð á Váðastein.

Á hesum fyrsta túrinum varð svartkalvin skráskorin og frystur. Tað vóru langir túrar við Labrador.

Vildi hava siglingstíðina

- Eg var nú knýttur at Váðasteini í eini fyra ár og var soleiðis, sum árinu gingu millum teir royndastu línumenninar umborð. Eg hevði stórt álit á Jóhan í Hoyvík, og eg haldi eisini, at hann hevði álit á mær. Millum túrar, tá skipið var í útlandinum og seldi veiðina, var eg onkran línutúr við eitt nú Stapanum og Nesbúgvannum.

Kaj Leo sigur, at hann gjørdi alt fyri at fáa sína siglingstíð so skjótt sum til bar, tí dreymurin hjá honum var at sleppa á Føroya Sjómansskúla og fáa eina útbúgving.

- Jóhan í Hoyvík bað meg eisini koma umborð aftur, eftir at eg var

vorðin skipsførari, leggur hann aftrat.

Í sínari tíð við línuskipi eydnaðist Kaj Leo at sleppa á ymiskar leiðir og ymiskar veiðir, tó at alt var við línu. Teir vóru bæði í føroyskum sjógvi, undir Íslandi, við Labrador og við Nova Scotia, og umframt at fiska tey vanligu fiskasløgini, var hann eisini á hemaraveiði.

Stýrimaður við Klaru Mæersk

- Eg var 18 ára gamal, tá eg fór á Føroya Sjómansskúla og gjørdist skipsførari sum 21 ára gamal - og sum 21 ára gamal stóð eg eisini sum stýrimaður á brúnni umborð á Klaru Mæersk.

Kaj Leo sigur, at hann sigldi úti

í tvey ár tilsamans - ávikavist við Klaru Mæersk og seinni sum stýrimaður við farmaskipinum Herborg, sum Hans Pauli Johannesen á Salt-søluni átti.

- Eg kann nevna, at Klara Mæersk var eitt søguligt skip. Tað var júst við hesum skipi, at rituvíkingurin, Anton Olsen, fleiri ár frammanundan bjargaði teimum mongu vietnamnesisku flóttafólkunum. Tá eg kom umborð á skipið, sást ymiskt umborð, sum minti á hesa stóru bjarging, og eitt nú vóru heilsanir frá fólki, sum vóru bjargaði, og sum tókk høvdu uppkallað børn eftir Antoni. Minnst eg rætt, fór henda bjarging fram í 1975 sum eg kom umborð á Klaru Mæersk sum stýrimaður í 1986.